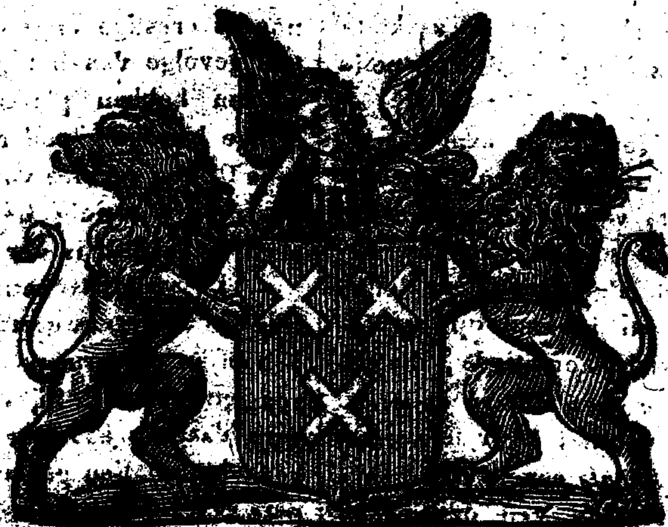
No. 31 | 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD,

Dingsdag 6 Februarij.

De Gouverneur der Provincie Noord-Braband, ontvangen hebbende eene missive van Zijne Exc. den heer Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 15. dezer, no. 224, 4e afdeeling, houdende informatie, dat Z. M. het Departement van Oorlog heeft gemagtigd, om de volgende inspectie over de met onbepaald verlof zijnde mobiele Schutters, eerst in de maand April aanstaande te doen plaats hebben.

Brengt zulks ter kennisse van de Stedelijke en Plaatselijke Besturen in de Provincie, tot derzelver informatie en narigt.

En zal deze in het *Provinciaal Blad* worden geinsereerd.

's Hertogenbosch, den 19. Januarij 1838.

De Gouverneur voornoemd,
Bon. VAN DEN BOGAERDE.

Frankrijk.

Parijs, den 2den Februarij.

In de zitting der kamer van afgevaardigden van heden, heeft de generaal *Jacqueminot*, namens de commissie, rapport uitgebragt, op het ontwerp om aan de weduwe van den generaal *Damremont* een jaarlijksch pensioen van 10,000 fr. toe te leggen; de commissie stelde voor, de som op 6000 fr. te bepalen, als wanneer dezelve nog zou gelijk staan met het pensioen van de weduwe eens maarschalks. De discussie over het ontwerp werd op aanstaanden maandag bepaald.

— Men wil stellig verzekeren, dat het gouvernement voornemens is om in eene der volgende zittingen, bij een ontwerp van wet, eene vermeerdering van de bestaande legermagt aan te vragen. Als reden daarvoor wordt eensdeels opgegeven het grooter getal troepen 't welk tegenwoordig in Afrika wordt onderhouden, anderdeels de jongste gebeurtenissen bij de naburige volken. Behalve de 21,500 man die voor de expeditien van de Tafna en van Constantine het contingent van het leger in Afrika uitmaakten, is men thans genoodzaakt er nog 23,500 te laten, hetwelk alzoo een korps van ruim 44,000 man bedraagt, vereischt voor de behoorlijke bezetting der veroverde gewesten en vaste plaatsen in Afrika. Om de vermindering door die bezetting onder de troepen in Frankrijk ontstaan weder aan te vullen, zou de minister nu eene aanvrage doen voor eene verhooging van het leger met 25 a 30,000 man. Men zou echter daarmede meer bijzonder op het oog hebben, om te beter gereed te zijn bij alle gebeurtenissen, die in sommige Duitsche staten, ten gevolge der jongste verwikkelingen, kunnen ontstaan, ten einde dadelijk eene aanzienlijke magt aan den Rijnkant bij de hand te hebben. De minister zou zich echter wel wachten deze reden op den voorgrond te stellen, terwijl men meent, dat de kamer zonder bezwaar het gevraagd verhoogd effectief toestaan zal.

— Gisteren is er op het oorlogsbureau eene bijeenkomst van hoofdofficieren gehouden, waarbij de minister *Bernard* tegenwoordig was. Men zou daar beraadslaagd hebben over de nieuwe krijgsmaatregelen die in Afrika eventueel zouden dienen te worden genomen. Tot heden heeft men intusschen geen nadere berigten uit Algiers ontvangen. Een gerucht, maar voor welks echtheid [illegible] de Sultan *Mahmud* aan *Abd-el-Kader* het beijlikschap van Algiers [illegible] emir tot eene vernieuwde vijandelijke houding had aangevuurd.

— De baron *Seydlitz*, tot het pruissisch gezantschap alhier behoorende, is, naar men verneemt, door Z. M. den Koning van Pruissen tot gezant in Belgie benoemd, tot vervanging van den heer van *Galen*, die onlangs terug ontboden werd, dewijl hij min of meer betrokken was in de zaak van den aartsbisschop van Keulen, [illegible] de belgische geestelijkheid met dezelve [illegible] hield. De baron *Seydlitz* wordt gezegd iemand van bijzonder [illegible] te zijn; hij is van het R. K. geloof en een afstammeling van den [illegible] kavaleriegeneraal van dien naam.

— Heden den 2den februarij, treedt de Nestor in de staatkunde, de heer *de Talleyrand*, zijn 84ste jaar in, zijnde hij den 2den februarij 1754 geboren. Hij beleefde acht regeringen, waarvan hij de meeste diende, als: *Lodewijk XV*, *Lodewijk XVI*, de republiek, het consulaat, het keizerrijk, *Lodewijk XVIII*, *Karel X* en *Lodewijk Philips*.

— De commissie van de kamer van afgevaardigden, die met het onderzoek van het voorstel over het costuum der leden belast was, heeft met 6 tegen 4 stemmen beslist, dat het voormalig kostuum niet meer zou aangenomen worden. Wat nu van het voorstel worden zal, is nog onbekend.

— Men zegt dat de policie op nieuw eenige geheime speelhuizen op het spoor is gekomen.

— Van de spaansche grenzen verneemt men dat de verboden toevoer aan de karlisten steeds voortduurt, alhoewel er door de vermeerderde waakzaamheid nog gedurig aanhalingen plaats hebben.

— Uit Bajonne schrijft men van den 28sten, dat don *Carlos* zich den 24sten nog te Llodio bevond. Hij had in de jongste dagen zijn' biechtvader, een jezuit, van zijn' persoon verwijderd, om welke reden wordt niet gemeld; een ander geestelijke van de orde der kapucijnen had hem vervangen.

Het hoofdkwartier van don *Carlos* was den 22sten te Logrono. De afdeeling van *de Ribera*, onder bevel van *Diego-Leon*, sloeg de bewegingen gade van de karlistische afdeeling onder de bevelen van den markies *Boreda* en *Zavala*, die tot nog toe te vergeefs beproefd heeft om den Ebro over te trekken. Eenige ontmoetingen van weinig belang hadden tusschen de beide partijen plaats gehad. Zoo het der gezegde afdeeling niet gelukken kon, om aan die zijde den Ebro over te trekken, dacht men, dat zij naar de zijde van Arragon zou aftrekken, om den overtogt beneden Saragossa te beproeven.

— De tijdingen uit Madrid tot den [illegible] bevestigen volkomen, dat de revolutionnaire partij bij de jongste verkiezingen, in weêrwil van 't geen men van den ministerielen kant daartegen beproefd heeft, de overhand had behouden. Alleen in het district Brunete is een kandidaat der gematigde partij verkozen geworden.

De afzetting van den generaal *Ullibarri* die door *Espartero* met de vervolging van *Basilio Garcia* belast was, doch zich daarin zeer flaauwelijk schijnt gedragen te hebben, had algemeene goedkeuring verwekt. De generaal *Pardinas* is zijn opvolger; deze zal intusschen veel moeite hebben, om de verstrooide afdeelingen van *Ullibarri* bijeen te zamelen en met vrucht *Basilio* achterna te zitten, daar deze reeds in 't hart van Estramadura zou doorgedrongen zijn. Zijne magt was door eenige benden die zich bij hem gevoegd hadden, tot op 3000 man en 400 paarden aangegroeid. Zijn voornemen zou wezen, om de aanhangers van don *Carlos* te Guadelouppe, als eene vaste plaats, het Cantavieja van Estramadura, te vereenigen.

— De baron *de Meer* oefent tegenwoordig te Barcelona een genoegzaam dictatoriaal gezag uit; naar goedvinden beschikt hij over de magt en de hulpbronnen van het gewest, zonder aan het centraal gouvernement te Madrid eenige vragen of verantwoording te doen.

— De maandelijksche verevening ter beurse is tot heden wel afgeloopen. Men sprak daar ook heden van het voornemen des gouvernements, om het effectief van het leger te vermeerderen. De notering was heden (2 *Februarij*): 5 pCt. 109,80; 3 pCt. 79,85; Nap. renten 98,50; Sp. Ardoin 19¾; Portugal 18½; Rom. L. 101⅞.

Van den 3den Februarij.

Heden heeft de heer *Golberg* in de zitting der kamer van gedeputeerden het rapport betrekkelijk den ijzeren spoorweg van Straatsburg naar Bazel op het bureau nedergelegd. De heer *Lamartine* bragt rapport uit, namens de commissie, over het voorstel van de heeren *Jobard* en *Laffon*, betrekkelijk het costuum der leden; ofschoon de meerderheid der commissie het beginsel van een costuum en onderscheidingsteeken was toegedaan, had men echter spoedig ingezien, dat de bezwaren aan een geborduurden rok verbonden niet waren uit den weg te ruimen, hetgeen, benevens andere bedenkingen, de commissie had doen besluiten om

de verwerping van het voorstel voor te slaan, en de zaak te laten zooals zij was. — Het overige dezer zitting werd met petitien besteed.

— Reeds voor eenigen tijd werd door sommige bladen aangemerkt, dat de hertog *van Orleans* door onderscheidene middelen de hoofdofficieren aan zich zoekt te verbinden en te verpligten, door het houden van menigvuldige parades en het bezoeken der kasernen op de troepen zocht te werken en in het algemeen door zijne bemoeijingen in het oorlogsbeheer zich eenen invloed op het leger zoeken te verzekeren en een gezag zich aanmatigde, die aan de regten van den oorlogsminister te kort deed en waarin de strekking lag om langs dien weg als het hoofd van het leger te worden aangemerkt. Heden bevat het *Journal des Débats* eene verdediging van des prinsen gedrag ten deze. Hetzelve kan van den eenen kant niet gelooven, dat de minister van oorlog zoover zijne pligten zou vergeten, om zijne regten en gezag in handen van een ander wie het dan ook zij, over te laten, noch minder dat de Prins zich die regten zou aanmatigen; deze laatste kende daartoe te goed zijne constitutionele verpligtingen, zoals hij bij eene vorige gelegenheid getoond had; volgens het *Journal* hield de Prins, als lid van het leger, zich, gelijk hij moest, met ijver en warmte met de belangen van het leger bezig en was de door hem verkregen invloed slechts aan zijne persoonlijke hoedanigheden toe te schrijven.

— Zoo men zegt, ziet het ministerie thans met verlangen naar depsches van Algiers, welke hetzelve den uitslag moeten melden van de nieuwe onderhandelingen des maarschalks *Vallée* bij *Abd-el-Kader*. De gouverneur-generaal heeft, naar men zegt, na het door troepen doen bezetten van de beide zuidelijke plaatsen Belidah en Medeah, twee parlementairen naar *Abd-el-Kaders* kamp gezonden, om van hem verklaring te vorderen wegens zijne jongste gedragingen en op de geheele uitvoering van het gesloten traktaat aan te houden. Het is niet wel te denken, dat men van den Emir een bevredigend antwoord zal ontvangen, en in dit vooruitzigt zegt men, dat men op maatregelen bedacht is om tegen het voorjaar weder eene expeditie te ondernemen. Sommige dagbladen evenwel, die nu en dan officieuse mededeelingen bekomen, trachten te betoogen, dat de houding van *Abd-el-Kader* juist niet vijandelijk is. Een derzelve beweert onder anderen, dat de Emir daarom naar de grenzen opgetrokken is, omdat hij sommige stammen, die weigerachtig bleven om het traktaat van de Tafna te erkennen, daartoe te noodzaken. Eene dergelijke verklaring vindt bij het algemeen echter weinig bijval.

— De leden van de commissie, belast met het onderzoek van de kwestie over den nadruk, hebben eene huiszoeking bij onderscheidene boekhandelaars van het Palais Royal laten doen; een aantal belgische nadrukken werden in beslag genomen.

— Een vrij drukke koerierwissel heeft er tegenwoordig tusschen Parijs en Weenen plaats; deselve zou op de zaak van het Grieksche[illegible] betrekking hebben.

— De hertog *van Frias* en de heer *Isturitz* verlaten heden Parijs om zich naar Madrid te begeven.

— De *Sentinelle des Pyrenées* vermeldt dat een bataillon van het leger der Koningin de fransche grenzen was gepasseerd, op marsch zijnde van Valcarlos naar Irun. — Te Estella werden, volgens hetzelfde blad, een aantal appartementen in gereedheid gebragt, men meent voor de ontvangst van aanzienlijke personaadjen uit verscheidene rijken, die er over de zaken der beide partijen zouden komen beraadslagen.

— Een berigt uit Madrid van den 25sten houdt het volgende: » De generaal *Espartero* is in onmin met de ministers. De generaal *Cordova* stelt alles in het werk om hem te vervangen, doch het is niet waarschijnlijk dat hij in zijne pogingen slagen zal. De generaal *Pardinas* is van Madrid vertrokken met eene aanzienlijke somgelds om het bevel over de afdeeling van *Ulibarri* op zich te nemen.

— De handel in de fondsen was heden vrij onbeduidend; [illegible] had het Engelsch fondsenmerk van den [illegible] ontvangen, [illegible] zelve had geen invloed op den koers de binnenlandsche rente. Men dacht niet dat de vernieling van de Amerikaansche stoomboot *Caroline* door de britsche troepen tot eene ernstige verwikkeling tusschen de beide landen zoude leiden. [Zie onder *Nederland*.] De notering was heden (*3 February*) 5 pCt 109.80; 3 pCt 79.[illegible]; Nap. r. 98.80; Sp. Ardoin 19¾; Portugal 18; Rom. L. 101 [illegible]

Duitschland.

Frankfort, den 2den February.

De pruissische *Staatscourant* houdt een berigt in, strekkende tot wederlegging van hetgeen door sommige dagbladen medegedeeld is nopens ernstige ongeregeldheden, welke te Paderborn en Coblentz, ten gevolge van het gebeurde met den aartsbisschop van Keulen, zouden hebben plaats gehad. Zij zegt dat in beide steden wel eenige beweging onder lieden van de lagere volksklasse heeft plaats gehad, ten gevolge van verspreide geruchten, doch dat die beweging zeer weinig heeft te beduiden gehad, en de openbare rust geen oogenblik is verstoord geworden.

— De vorst-stadhouder van het koningrijk Polen heeft, om, wegens de tegenwoordige duurte der levensmiddelen in de eerste behoeften der armen van Warschau te voorzien, 10,000 tschetwert roggemeel uit 's Rijks magazijnen ter verkoop gegeven, en den prijs daarvan zoo laag gesteld, dat de marktprijs der rogge daarop gedaald is. Een gedeelte van dit meel is ook aan de broodverkoopers gegeven om te verbakken, onder verpligting, het brood tegen eenen bepaalden prijs te verkoopen.

— Omtrent den in het door den Hertog *Alexander* van Wurtemberg te Gotha bewoond paleis ontstanen brand, wordt nog het volgende uit die stad geschreven: » Daar de brand in de onmiddellijke nabijheid van de hertogin *Marie* ontstond en zich met ongeloofelijke snelheid in de rijk versierde kamer verbreidde, zoo verkeerde zoo wel de hertogin als haar gemaal, die haar oogenblikkelijk ter hulp snelde, in groot levensgevaar. Door de echtgenoote van den naastwonenden legatie-raad *Hennike* ondersteund, nam de hertogin de wijk naar een naburig huis, waarheen zich spoedig daarna ook onze regerende hertogin begaf om aan hare doorluchtige bloedverwant alle noodige diensten te bewijzen. Van daar schreef zij eigenhandig aan hare ouders. Terstond werd een koerier met dezen brief naar Parijs afgezonden, die alras door een ander werd gevolgd, meer naauwkeurige berigten van het ongeval overbrengende. — De hertogin liet eene ongemeene bedaardheid en [illegible] blijken. Behalve eene geringe [illegible] die van een geheel voorbijgaanden aard is, deert haar niets. Onze hertog was voortdurend werkzaam op de plaats van den brand en deed de doelmatigste middelen aanwenden tot bedwinging der vlammen, aan welke maatregelen en aan de voorbeeldige hulp door de burgerij van Gotha aangeboden, het toe te schrijven is dat althans de onderste verdieping van het paleis behouden is. De boven-verdiepingen zijn bijna geheel in de asch gelegd. — Onder de betreurenswaardige verliezen welke de Prinses bij deze gelegenheid heeft geleden, behoort het grootste gedeelte eener uitvoerige briefwisseling, die zij met vorstin *Leopold* onderhield; ook betreurt zij het verlies van een album van twee deelen, hetwelk teekeningen van de voornaamste fransche schilders bevattede, nog zijn [illegible] schilderstukken van *Scheffer*, die pas onlangs op het paleis waren aangekomen, eene prooi der vlammen geworden. Van de juweelen is het grootste gedeelte gered geworden; de perlen zijn geheel te loor gegaan. Onder de puinhoopen heeft men nog een pakot pruissische schatkistbons, ten bedrage van 6000 daalders, gevonden, die bijna geheel verkoold waren, maar waarvan de nommers nog kenbaar waren. [illegible] van papieren is verbrand."

Volgens een ander berigt omtrent den genoemden brand zou de oorzaak hierin bestaan hebben, dat terwijl de hertogin, zich nog in bed bevindende, chocolade voor zich gereed maken [illegible] stel omviel en er de spiritus het bed in brand [illegible]. De hertogin wilde eerst zelve den brand [illegible] riep zij om hulp. Haar gemaal die [illegible] toesnelde [illegible] aan om de hertogin in veiligheid te brengen en terwijl hij [illegible] bedienden daarmede bezig was, liep alles door een en kon de brand ongehinderd groote vorderingen maken.

— Uit Neufchatel schrijft men van den 25. januarij, dat [illegible] de in dat kanton scherper geweest is dan in eenig ander gedeelte van Zwitserland; te Brevine [illegible] des daags 29° onder nul. [illegible] wolven, [illegible] uit het gebergte in de vlakte gekomen.

— Uit Rome schrijft men van den 20sten dezer: » Er wordt verzekerd dat op aanzoek van twee bevriende hoven, [illegible] landsche [illegible] die in het weldra [illegible] zal plaats hebben, [illegible] lijk omtrent aanleiding van het in de [illegible] dagbladen daarover [illegible] dat de aartsbisschop van Keulen een dezer uitvoeren nemen zijn zoude, ten einde op die wijze het hoofd[illegible] schen ons hof en de Pruissische regering uit den weg [illegible] ruimd worden. — Heden is eindelijk de [illegible] van den gouverneur [illegible] gemaakt, ingevolge [illegible] feesten even als voor twee jaren met [illegible] paardenwedloopen, enz. gevierd zullen [illegible] niet [illegible]

nig ten genoege verstrekt in het bijzonder aan het schoone geslacht en de houders van logementen, die zich alzoo voor het in het vorig jaar geleden gemis schadeloos hopen gesteld te zien. — De weêrsgesteldheid is hier aanhoudend slecht; er gaat geen dag om waarop het niet regent, hetgeen voor den gezondheidstoestand onzer stad zeer nadeelige uitkomsten oplevert. Er zijn vele zieken die aan ongesteldheden lijden welke op dit tijdstip van het jaar ongewone verschijnselen zijn. Wij hebben hier nog geene koude gehad; slechts in éénen nacht is de thermometer tot op nul gedaald. In Bologna, in de provincien en in het gebergte; is zeer veel sneeuw gevallen, zoo dat de posten veel stremming op weg ondervinden en hier laat aankomen.

— Men heeft te Weenen eindelijk berigten uit Konstantinopel van den 30en Januarij ontvangen, welke wegens de sterke sneeuw tien dagen later dan gewoonlijk zijn aangekomen. Op den eersten dag van het Bairamsfeest had de sultan zich met groote plegtigheid naar de moskee van *Sophia* begeven, om het plegtige gebed te verrigten. Eenigen tijd te voren waren voor de ambtenaren de eere kleederen afgeschaft; nu ook zijn de wijde mantels, met gestikte kragen, *Harwani* genaamd, ter zijde gesteld. De Sultan heeft het zich alleen voorbehouden, zoodanig een mantel bij plegtige gelegenheden te bedragen. De Turksche Courant behelsde een niet onbelangrijk artikel over het door den Sultan bevolen herstel der [illegible] van den ingang van den Bosporus en der Dardanellen, gelijk mede over de [illegible] van de [illegible] of roode mutsen voor de Ulema's of wetgeleerden. Het ruwe weder hield nog aan en er was sneeuw gevallen. Men had zich gevleid, dat hiermede de pest zou ophouden, doch desniettegenstaande waren op nieuw eenige Grieken door die ziekte aangetast.

— Uit Athene heeft men berigten tot den 14den Januarij. De heeren *Konduriotis en Zaimis*, die tijdens de reis des konings naar Duitschland, met het voorzitterschap van den raad waren bekleed geweest, hadden, in een gehoor, voor het deswege in hen gestelde vertrouwen hunnen dank betuigd, en Z. M. tevens geluk gewenscht, dat de [illegible] en voortgaande ontwikkeling der natie hem in de [illegible] stelden, in persoon aan het hoofd van het bestuur te staan. Z. M. had daarover zijne tevredenheid betuigd. — De minister van finantien *Potasis* had zijn afscheid bekomen, en was vervangen door den kassier-generaal *Spaniolachi*. — De gewezen minister *von Rudhart* had eene groote reis naar het Oosten ondernomen, en werd eerst in Maart terugverwacht, om zich alsdan met zijne familie naar zijn Vaderland te begeven.

— Te Weenen waren den 27sten Januarij genoteerd: 5 pCt. Met. 106⅝; 4 pCt. 101; 3 pCt. 80; Bankact. 1416.

Nederlanden.

[illegible], den 5den Februarij.

Door Z. M. zijn benoemd tot leden der klassikale besturen, enz., en derzelven secundi, in de provincie Noord-Braband:

voor de classis van 's Hertogenbosch; tot lid, A. [illegible], predikant te Engelen; secundus P. M. Deerns, pred. te Heeswijk; tot lid, Jhr. Y. H. van Thije Hannes, wethouder en ouderling te 's Bosch; secundus, B. A. Holster, procureur en ouderling te 's Bosch; en tot secundus van den gecommitteerden Hemelberg, J. V. Bezemer, pred. te Bericum.

voor de classis van Breda; tot lid, H. J. Krom, pred. op de Leur; secundus, J. A. van Asperen, pred. te 's Princenhage; tot lid, C. J. L. Schuller, Pred. te Steenbergen secundus C. J. M van den Broek, pred. te Breda; tot lid, H. W. Gerlach, burgemeester en ouderling te Hooyen; secundus, S. van der Meer, ouderling te Breda; en tot secundus van den optredenden gecommitteerden J. Bouman F. Roskam Abbing, predikant te Ginneken

voor de classis van Heusden; tot lid, J. H. Böken, pred. te [illegible]; tot lid, [illegible] burgemeester en ouderling te Sleeuwijk; secundus, Mr. J. G. van Ravenstein, controleur der belastingen en ouderling te Heusden.

voor de classis van Eindhoven; tot lid, J. Spaan, pred. te Hoogeloon; secundus, J. H. S. van Lamsweerde Schaller, pred. te Someren; tot lid, J. D. baron van Tuyll van Serooskerken, lid der Staten-Generaal en ouderling te Heeze; secundus, S. de Vries, burgemeester en ouderling te Waalre; en tot secundus van den gecommitteerden Reyers, Bloemen, pred. te Oirschot.

In Zeeland voor de classis van Middelburg; tot lid, B. Loose, pred. te Oostkapelle; secundus, [illegible] Stuhlinger, pred. te Ritthem; tot lid, P. J. Zijnen, pred. te Vlissingen; secundus, W. Ternooij Apel, pred. te Vlissingen; tot lid, C. van Uije, ouderling te Middelburg; tot secundus, Mr. A. P. van Deinse, regter van instructie en ouderling te Middelburg.

Voor de classis van Zierikzee; tot lid, A. H. Blaauw, pred. te Zonnemaire; secundus, D. J. D. de Vos, pred. te Bruinisse; tot lid, G. H. Schlutter, pred. te Oosterland; secundus, J. Steenberg, pred. te St. Annaland; tot lid, C. A. Cau, ontvanger en ouderling te Zierikzee; en tot secundus van den gecommitteerden J. B. Barenbrugh, J. D. Stetteroge, pred. te Zierikzee.

Voor de classis van Goes; tot lid, Ds. W. L. van Oosterzee, pred. te Goes; secundus, Ds. E. B. Swalue, pred. te Goes; tot lid, P. J. Landsknegt, pred. te Wissekerk; secundus, J. H. Wartjouw pred. te Kats, tot lid, H. M. van der Bildt van Kloetingen, oud-ouderling te Kloetinge; secundus, L. Lankhorst van Wemeldingen, oud-ouderling te Goes.

Voor de classis van IJzendijke; tot lid, J. F. Henry, pred. te Sluis; secundus, W. G. Quint, pred. te Retranchement; tot lid, J. Brevet, burgemeester en ouderling te IJzendijke; secundus Ds. J. Jansen, oud-ouderling te Axel.

— HH. KK. HH. Prins en Prinses *Albert* van Pruissen zouden, naar men uit 's Hage schrijft, gisteren avond de terugreis naar Berlijn aannemen.

— Morgen, den 6den, zal te Haarlem de reeds vermelde buitengewone vergadering der Staten van Holland plaats hebben, ter voorziening in de vacature in de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontstaan door het overlijden van den heer *Hoynck van Papendrecht*.

— den 30sten Januarij ll. is te Leeuwarden, in den ouderdom van bijna 68 jaren, overleden de hoog-edelgestr. heer *Henricus Marcellus Duyoker*, in leven luitenant-kolonel en plaatselijke kommandant dier stad.

— In de *Amsterdamsche Courant* van jl. Zaturdag vindt men eene opgave van het getal geborenen en overledenen in 1837, waaruit blijkt, dat onder de 8094 overledenen, waren 4137 van het mannelijke en 3957 van het vrouwelijke geslacht, en dat er 2 vrouwen zijn geweest, die over de honderd jaren oud waren, als *Adelit Blom* 109 jaren en *Geertruy von Nuys* 101 jaren 8 maanden en 8 dagen. Onder de 7249 kinderen, waren er 6659 echte en 590 onechte; 3656 jongens en 3585 meisjes. Het getal gehuwden was 1962 paren en dat der echtscheidingen 10.

— Volgens de heden ontvangene rivierberigten stond de Rijn den 2den Februarij, ten 8 ure des morgens, aan de peilschaal te Keulen op 6 voet 11 duim (2,17 el), zijnde het water in de laatste etmaal 1 duim (0,026 el) gevallen. Twee dagen te voren lag de Rijn, zoover men wist, van halfweg Dusseldorp en Keulen tot aan St. Goar open. Te Orsoy, Wesel en Xanten had men toen een aanwas van water van gemiddeld 0,78 el opgemerkt. Den 1sten stond de rivier te Emmerik op 5,87 el, zijnde in het laatste etmaal 2 Nederlandsche duimen gewassen.

Ingevolge de officiele opgaven wegens de stand des waters op onze Nederlandsche rivieren was de Waal te Tuilhuizen, den 3den Februarij, des morgens, 3,66 el, in het laatste etmaal gewassen 1 duim. Het Kanaal te Pannerden, den 3den Februarij, 3,45 el, gewassen 1 duim. Volgens dezelfde opgaven, zat het ijs in de monden van de Waal en den Beneden-Rijn steeds onbewegelijk vast, bevonden de rijkswaterkeeringen zich in goeden stand, en zou op genoemden dag een begin worden gemaakt met de voorbereidende werkzaamheden tot opkisting van de belangrijkste punten van 's Rijks dijken. — Op de overige voorname waarnemingspunten was tot dusverre weinig of geene verandering in den waterstand en geene de minste verandering in den staat van het ijs voorgevallen.

— Uit Dordrecht schrijft men van ll. Vrijdag het navolgende:

„Sedert de laatste dagen is in de rivier voor deze stad het ijs wederom iets toegenomen, zoodat het voor den Riedijk en het Mallepoortje thans de dikte van 35 duim Nederl. bereikt heeft.

„In een berigt uit Utrecht van heden, wordt melding gemaakt van eenen zwaren ijsdam, die zich tusschen Wamel en Dreumel in de Waal zou gezet hebben, en in de gevolgen, vooral voor het land van Maas en Waal, noodlottig zou kunnen worden. Hier ziet men, tot nog toe, geen gevaar in den stand van ijs en water op onze rivieren; vermits de waterstand, tot zelfs te Keulen, voor het seizoen laag blijft, en het water bestendig afstroomt, zoodat indien er ook ijsdammen bestaan, deze dan toch water doorlaten.

„Achter dit eiland is het ijs van den Moerdijk benedenwaarts genoegzaam opgeruimd, terwijl het tusschen de Lage Zwaluw en dit eiland nog gepasseerd wordt."

— Uit St. Anna Parochie, in de Friesche grietenij het Bildt, schrijft men, onder dagteekening van den 28sten Januarij:

„Gisteren voormiddag is alhier, na vier uren op hoe gewoed te

zijn, goed en wel gearriveerd *Kees Fransen*, van Terschelling, in gezelschap van zes personen, met paarden slede op welke eene soort van wagenbak was geplaatst voor vier personen. Zij voerden met zich eene bijl en wat touwwerk, aan hetwelk van tijd tot tijd een hunner werd vast gebonden, om, op de gevaarlijkste plaatsen, de sterkte van het ijs waar te nemen. Zij zijn heden morgen naar Terschelling teruggekeerd. Sedert de avontuurlijke reis van het gezelschap des Heeren *Groope*, dat op denzelfden dag in 1823 met narresleden van hier naar het Ameland overstak, hebben zoodanige, vroeger niet bekende, zeetogten niet kunnen gebeuren. Wat de sterkte van het ijs aangaat, zoude men zeer goed tegenwoordig met wagens naar Terschelling kunnen reizen."

— Uit Nijmegen schrijft men van Vrijdag: » De weder ingetreden dooi niet zoo felle vorst, deed de overtogt over onze rivier nog gemakkelijker dan te voren plaats hebben, daar het nu de Waal effener is geworden. — De hoogte der Waal was, den 31sten Januarij, 3 el 75 duim, en heden, 3 el 77 duim.

— Onderscheidene Nederlandsche schepen, uit Java teruggekeerd, zijn dezer dagen in Engeland moeten binnenloopen, dewijl zij wegens het ijs in onze zeegaten niet konden komen.

— De Sond was reeds den 29den Januarij geheel toegevroren, zoodat tusschen Zweden en Denemarken eene drukke gemeenschap over het ijs plaats vond.

De belgische senaat heeft ll. vrijdag de discussie over de wet op de suikes ten einde gebragt en het ontwerp, met verwerping van de amendementen der heeren *Lefebvre-Meuret* en *Quarré*, met 25 tegen 3 stemmen aangenomen. De zittingen dezer kamer zijn vervolgens onbepaald geschorst.

— De belgische bladen spreken van eene groote promotie, die binnen kort onder al de wapenen zou plaats hebben.

— Zoo te Brussel het gerucht liep, zou het bestuur er aan gedacht hebben, om de steden Gent en Antwerpen van eenige meesterstukken van schilderkunst te berooven, met het doel om daarmede de kunstgalerijen der belgische hoofdstad te verrijken.

— Ter Antwerpsche beurs van zaturdag ll. waren genoteerd: Belg. 101⅛; O. Met. 106⅜ Sp. Ardoin 18¾,⅝; Defer. 6; Nap. 2.95; B. Tav. 37; Rom. L. 101⅝; Certif. te Antw. 99⅜; Braz. 74½. — Wisselkoers op Amst. en Rott. pari. Gisteren deden de Ardoin ter Antw. beurs 18⅝.

Volgens de Londensche bladen tot den 2den dezer, heeft lord *Brougham* den vorigen avond in het Hoogerhuis een verzoekschrift ingediend van den bekenden radikaal *Roebuck*, vertegenwoordiger der beide Kanada's bij het Parlement, ten einde gehoord te worden tegen de Kanadasche bill. Het besluit op dit verzoekschrift is tot den volgenden avond uitgesteld.

Bij het engelsche gouvernement waren depeches van de britsche bevelhebbers in Kanada van den 28sten December en 2 Januarij ontvangen, welke de vroegere berigten nopens het dempen van den opstand in Neder-Kanada bevestigen en van de herstelling der rust, behalve op het Navy-eiland, gewagen. Twee afdeelingen van het 43ste regement waren in goeden toestand te Quebec gekomen. Ten gevolge van hetgeen op genoemd eiland gebeurde, had sir *John Colborne* het 24ste regement, met eenige artillerie, naar de grenzen van de Niagara gezonden. Genoemde depeches maken geen gewag van eenen aanval op het Navy eiland, doch de nieuwspapieren van New-York, van den 6den, verhalen, dat hetzelve door de britsche troepen zou ingenomen zijn, en maken daarbij melding van een schrikkelijk ongeval, hierin bestaande, dat de Noord-Amerikaansche stoomboot *Caroline*, welke gedurig krijgsbehoeften en manschappen op het eiland aanbragt, door de engelschen zou vermeesterd, en door den snellen stroom of door eenige andere omstandigheid, met eenige Amerikaansche burgers, van den grooten waterval der Niagara in de diepte zou zijn gestort. Men twijfelde te Londen nog aan de waarheid van het innemen van het eiland, doch het ongeval van de *Caroline* vond meerder geloof. Ook is het zeker, dat de Noord-Amerikanen voortgegaan zijn met krachtdadigen bijstand in manschappen, geschut en krijgsvoorraad aan de opstandelingen toe te zenden, zoo zelfs, dat de voorzitter van het Gemeenebest het noodig geoordeeld heeft, bij eene proclamatie, de grensbewoners op nieuw te bevelen, de stiptste onzijdigheid in acht te nemen. Ook was de genoemde president voornemens, om eene boodschap aan de wetgevende kamer in te dienen, vervat in de meest vriendschappelijke bewoordingen jegens dit land, ten einde aan dezelve officieel kennis te geven van het ongeval der *Caroline*, hetwelk hij toeschrijft aan de onvermijdelijke kansen des oorlogs. — Niettegenstaande deze vriendschappelijke gezindheid der Noord-Amerikaansche regering, heeft het evenwel te Londen de vrees voor eene mogelijke vredebreuk met het vereenigde gemeenebest doen ontstaan.

— Volgens brieven uit Brazilie, zouden de opstandelingen te Bahia, nadat die stad van de zeezijde gebombardeerd was, zich aan de regering overgegeven hebben.

— Den 1sten waren te Londen genoteerd: de 3 pCt. cons. 91⅞ à ¾, geredu. [illegible] 3½ pCt. [illegible] 5 pCt. [illegible] Spaan. [illegible] Portugal. [illegible]

STRAFWETTEN.

De discussien in de kamer der Wurtembergsche afgevaardigden over het strafwetboek, hebben natuurlijk hier wegens [illegible] gebragt over het al of niet behouden der doodstraf, en een ja, op welke wijze die strafoefening zoude plaats grijpen. In weerwil der philantropische begrippen, die in de praktijk ongelukkiglijk zulke bedroevende gevolgen hebben, is het behoud der doodstraf in dat land met eene overgroote meerderheid vastgesteld, en de redenen, waarom niet tegen de doodstraf door middel van den valbijl was gestemd, zijn, als zij niet ontzeggend werden medegedeeld door de dagbladen, juist niet zeer zwaarwigtig. Daaruit willen wij evenwel niet opgemaakt hebben, dat wij de doodstraf met den valbijl boven die door de koord stellen; maar wel dat er bij de strafoefening door het zwaard zoodanige strijdige bedenkingen bestaan, dat, van beide, de valbijl meer verkiesbaar is. Het is, onzes erachtens, nog de tijd niet, om hier in beschouwingen over verschillende theorien van strafregt te treden; zoolang toch geen Nederlandsch strafwetboek wordt voorgedragen aan de Staten-Generaal, zoude zulks overbodig zijn; en het is bekend, dat behalve de over de strafwet in het licht verschenen schriften, een ontwerp van strafregt ingediend is geworden, door eenen kundigen regtsgeleerde; een ontwerp door Zijne Majesteit aan de commissie van wetgeving ernstig aanbevolen. Zoo verre wij kunnen gissen met schijn van zekerheid, zoude de daarbij gevolgde theorie gestemd zijn op de begrippen [illegible] ring voorgedragen [illegible] te moeten houden, dat de doodstraf ook daarbij zoude behouden zijn; doch daar dit ontwerp slecht aan de commissie is toevertrouwd en het dus nog geheel onzeker is, in hoe verre die commissie dat ontwerp tot het hare zoude kunnen maken, of eenen geheel anderen weg inslaan, zwijgen wij voor als nog. Dan wij mogen nu niet nalaten te herinneren, dat met het einde dezer maand Februarij de zittingen en werkzaamheden der Staten-Generaal hervat worden; dat bovendien het tijdstip van de invoering der nieuwe nederlandsche wetgeving nabij is; en dit jaar eindelijk de wenschen der natie zal bekroond zien, en dat, echter daarnaast niet met die invoering zou gewacht worden, het strafwetboek dat ons nu regeert, inmiddels en in afwachting van een nieuwe nederlandsche strafwet, zoude herzien en aangevuld worden. Wij maken daaruit op, dat nog in deze zitting eenige revisie en aanvullings-wetten van strafregt zullen aangeboden en nog vóór de sluiting der kamers in den zomer zullen behandeld worden; de groote vraag schijnt hier te zijn: zullen bij deze revisie de beginselen van het fransche strafregt ook gewijzigd worden; zoodat er sommige minder gelukkige of onvolledige bepalingen zullen worden veranderd, of wel dat alleen de strafbepalingen zullen gewijzigd of verzacht worden, en naar verschillende omstandigheden, meerdere ruimte in de toepassing der straffen aan de beoordeeling der regters zullen erkend en toegelaten worden, waar zulks tot hiertoe niet plaats vindt; zoodat de strafwet meer naar de behoeften van het oogenblik gewijzigd wordt? Die komt ons het waarschijnlijkst voor, want indien men de revisie verder uitstrekte, ware het beter die achterwege te laten en na een geruim tijdsverloop een geheel nieuw nederlandsch strafwetboek voor te dragen; zal men ten minste geen gevaar loopen, dat, op het voetspoor onzer vaderen, te veel en te lang gevolgd en gedrukt, men het land met *provisionele* of met *voorloopige* ordonnantien of wetten van welken aard ook begunstige, hoedanige provisionele wetten hiermede nimmer in *definitive* veranderd zijn, dan door tijdsverloop. Daar wij echter voorcerst dat nieuwe strafwetboek niet verwachten kunnen; is het derhalve wenschelijk, dat eenige het vigerend strafwetboek matigende bepalingen nog in deze zitting aan de vertegenwoordiging des lands in overweging mogten worden toegezonden

Te Breda bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.